

MIEJSCE STRACEN'
EXECUTION SITE
SITE DES EXECUTIONS
VERNICHTUNGSSORT
МЕСТО КАЗНИ

KARNY OBÓZ PRACY
TREBLINKA I
PENAL LABOUR CAMP
CAMP DE TRAVAUX FORCÉS
STRAFARBEITSLAGER
ШТРАФНОЙ ТРУДОВОЙ ЛАГЕРЬ

MUZEUM WALKI I MECZENstwa W TREBLINCIE
MUSEUM OF FIGHTING AND MARTYRDOM IN TREBLINKA
MUSÉE DE LA LUTTE ET DU MARTYRE DE TREBLINKA
MUSEUM FÜR KAMPF UND MÁRTYRERTUM IN TREBLINKA
МУЗЕЙ БОРЬБЫ И МУЧЕНИЧЕСТВА В ТРЕБЛИНКЕ

LEGENDA
LEGEND
LEGENDE
LEGENDE
ЛЕГЕНДА

KOPIEC
MOUND
TERTRE
HÜGEL
КУРГАН

POMNIK
MONUMENT
MONUMENT
DENKMAL
ПАМЯТНИК

BUNKER
BUNKER
BUNKER
BUNKER
БУНКЕР

BRAMA
GATE
PORTE
TOR
ВОРОТА

STUDNIA
WELL
PUITS
BRUNNEN
КОЛОДЕЦ

MOGIŁA HANIA ZALESKIEJ
GRAVE OF HANIA ZALESKA
TOMBE DE HANIA ZALESKA
DAS GRABMAL VON HANJA ZALESKA
МОГИЛА ГАНЯ ЗАЛЕСКОЈ

KAMIEŃ WYZNACZAJĄCE GRANICĘ OBOWU
THE STONES MARKING THE BOUNDARY
PIERRES INDIQUANT LA LIMITE DU CAMP
LAGERENZEN MARKIERENDE STEINE
КАМНИ ОБОЗНАЧАЮЩИЕ ГРАНИЦУ ЛАГЕРЯ

SYMBOLICZNE MIEJSCE KREMACJI
SYMBOLIC CREMATION SITE
SITE SYMBOLIQUE DE CRÉMATIION
SYMBOLOGISCHER KREMATIIONSSORT
СИМВОЛИЧЕСКОЕ МЕСТО КРЕМАТОРИЯ

SYMBOLICZNY TOR
THE SYMBOLIC RAILWAY LINE
CHEMIN DE FER SYMBOLIQUE
SYMBOLOGISCHE EISENBAHNLINE
СИМВОЛИЧЕСКИЕ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНЫЕ ПУТИ

NASYP KOLEJOWY
EMBANKMENT
BALLAST DE CHEMIN DE FER
EISENBAHNDAMM
НАСЫПЬ ДЛЯ ЖЕЛЕЗНОЙ ДОРОГИ

ŻWIROWNIA
GRAVEL - PIT
KIESGRUBE
ГРАВИЙНЫЙ КАРЬЕР

0,5 km

2 km

CZARNA DROGA - BLACK ROAD /
VOIE FERRÉE
CHEMIN NOIR / DER SCHWARZE WEG /
ЧЕРНАЯ ДОРОГА

OBÓZ ZAĞŁADY
TREBLINKA II
EXTERMINATION CAMP
CAMP D'EXTERMINATION
VERNICHTUNGSLAGER
ЛАГЕРЬ УНИЧТОЖЕНИЯ

KOLEJ
RAILWAY
VOIE FERRÉE
EISENBAHN
ЖЕЛЕЗНАЯ ДОРОГА

RAMPA
RAMP
QUAI
RAMPE
ПЛАТФОРМА

DROGA
ROAD
CHEMIN
STRABE
ДОРОГА

PARKING
PARKING
PARKING
PARKPLATZ
СТОВИЩА АВТОМАШИИ

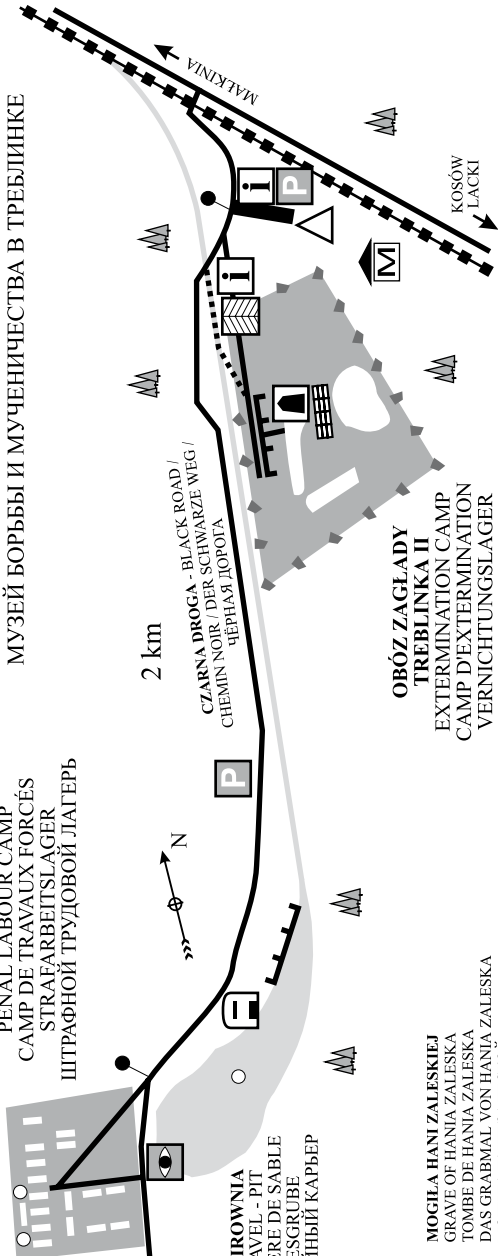
PUNKT WIDOKOWY
VIEW-POINT
POINT DE VUE
AUSSICHTSPUNKT
СМОТРОВАЯ ПЛОЩАДКА

INFORMACJA
INFORMATION
INFORMATION
TOURISTENINFORMATION
ИНФОРМАЦИЯ

LAS
WOODED AREA
FORÊT
WALD
ЛЕС

MUZEUM
MUSEUM
MUSEE
MUSEUM
МУЗЕЙ

TU JESTEŚ
YOU ARE HERE
VOUS ÊTES ICI
SIE SIND HIER
ТЫ ЗДЕСЬ





Pomnik – symboliczny grobowiec stoi na miejscu dawnych komór gazowych

Monument – symbolic tomb on the site of the gas chambers

Le monument: un tombeau symbolique se trouve à l'endroit des anciennes chambres à gaz

Das Denkmal ein symbolischer Grabstein steht an der Stelle der Gaskammern

Монумент – символическая гробница стоит на месте где находились газовые камеры



Kamienie – symboliczne bezimienne macewy wyznaczają teren gdzie spoczywają szczątki 800 tys. zamordowanych i spalonych Żydów

Stones – symbolic, anonymous tombstones marking the area where the remains of 800,000 murdered and cremated Jews are laid

Les pierres: des pierres tombales symboliques anonymes marquent la zone où reposent les restes de 800 000 Juifs assassinés et incinérés

Die Steine – symbolische namenlose Grabsteine markieren das Gebiet, auf dem die Überreste von 800, 000 getöteten und kremierten Juden begraben wurden

Камни – символические безымянные мачевы – определяют территорию где погребены останки 800 тыс. замученных и сожжённых евреев

OBÓZ ZAGŁADY

Obóz zagłady w Treblince wybudowany został w połowie 1942 roku obok istniejącego w pobliżu karnego obozu pracy. Zajmował 17 ha ziemi. Otoczony był wysokim ogrodzeniem z drutu kolczastego. Dla zamaskowania tego, co działo się wewnątrz pomiędzy druty wplatanio zielone gałęzie. Po zewnętrznej stronie ogrodzenia ustawiono rząd kozłów przeciwpancernych i zwoje drutu kolczastego. Dodatkowo w różnych częściach obozu ustawiono wieże strażnicze.

Załoga składała się z 25–30 Niemców i Austriaków, którzy zawiadywali obozem oraz kompanii strażników, około 100 osób, głównie pochodzenia ukraińskiego.

Na komendanta obozu wyznaczono doktora Irmfrieda Eberla, po nim funkcję tę objął Franz Stangl. Zastępcą komendanta był Kurt Franz.

Pierwszy transport deportowanych tu ludzi przybył 22 lipca 1942 roku, przywiózł Żydów z getta warszawskiego. Od tego dnia przywożono tu Żydów z okupowanej Polski, Czechosłowacji, Francji, Grecji, Jugosławii, ZSRR, a także z Niemiec i Austrii. Trafiali tu również Romowie m. in. z Polski i Niemiec.

Uśmiercano ich za pomocą gazów spalinowych w specjalnie do tego celu wybudowanych komorach gazowych. Oblicza się, że zginęło tu ponad 800 tysięcy ludzi. By zatrzeć ślady zbrodni, zwłoki palono na specjalnie skonstruowanych rusztach.

Dnia 2 sierpnia 1943 roku wybuchło w obozie zbrojne powstanie zorganizowane przez więźniów. Z 840 osób jedynie około 200 udało się wydostać z obozu. Końca wojny mogło doczekać się co najwyżej około 100. Po powstaniu obóz powoli zaczęto likwidować. W listopadzie 1943 roku rozebrano wszelkie obozowe zabudowania oraz instalacje. Wybudowano dom dla ukraińskiej rodziny, a teren obozu zaorano i zasiano łubinem. Tuż przed nadejściem frontu wschodniego zabudowania zostały spalone.

Dnia 2 lipca 1947 roku Sejm Polski uchwalił ustawę mającą na celu upamiętnienie byłych obozów w Treblince. Jednak dopiero w latach pięćdziesiątych trzej artyści prof.: Adam Haupt, Franciszek Duszenko i Franciszek Strynkiewicz tworząc wyjątkowy zespół, opracowali założenia przestrzenno-architektoniczne upamiętnienia. Nie ograniczyli się oni tylko do pomnika, ale wzięli pod uwagę całość terenu. Granice byłego obozu oznaczono ustawiając olbrzymie granitowe słupy. Brama wejściowa została upamiętniona dwoma betonowymi blokami, przez środek której biegnie w kierunku rampy brukowana droga. Betonowe bloki prowadzące do rampy – to symboliczne tory kolejowe, pomysł Adama Haupta. Obok rampy znajduje się 11 kamieni z wykutymi nazwami państw, z których byli przywożeni Żydzi do obozu. Od rampy do pomnika biegnie brukowana droga, która prowadziła do komór gazowych. Po obu jej bokach poprzez kamienie, zaznaczono rozbieralnie. Na miejscu, gdzie znajdowały się nowe komory gazowe wznosi się wysoki pomnik, autorem którego jest Franciszek Duszenko. Zbudowany jest on z dużych bloków granitowych, które swoim ułożeniem przypominają Ścianę Płaczu w Jerozolimie. Frontowa ściana robi wrażenie pękniętej przez środek. Góra zwieńczona jest czapą, na której od frontu, czyli od strony zachodniej, znajdują się porozrywane symboliczne szczątki ludzkie oraz błogosławiące dłonie – symbol zaczerpnięty z nagrobków żydowskich. Od strony wschodniej widnieje menora – symbol judaizmu. Przed pomnikiem napis „NIGDY WIĘCEJ” w języku polskim, hebrajskim, jidysz, rosyjskim, angielskim, francuskim i niemieckim. Pomnik jest symbolicznym grobowcem dla wszystkich, którzy

tu zginęli. Za pomnikiem w prostokątnym zagłębieniu znajduje się symboliczne miejsce gdzie palono zwłoki. Jest to prostokątny dół wypełniony stopionym czarnym bazaltem, tworzącym nieregularne skrzepy i sople. Wokół zagłębienia ustawiono kilkanaście lamp na ciekłym paliwie, które po zapaleniu do złudzenia przypominają, iż na tym miejscu płonął stos złożony z ludzkich ciał. Autorem tego upamiętnienia jest Adam Haupt. 22 tys. m² powierzchni zostało pokryte betonem, a na nim ustawiono 17 tysięcy różnej wielkości ciosów granitowych. Beton ten przykrywa prochy pomordowanych ludzi.

Dzięki wsparciu finansowemu Rady Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa w Warszawie oraz Wojewody Siedleckiego w latach 1996–98 przeprowadzono remont około 3 tys. m² płyty.

Kamienie symbolizują macewy – nagrobki na żydowskim cmentarzu. Na 221 wypisano nazwy miejscowości, z których przywożono tu Żydów. Początkowo było ich 130. Kolejne dopisano w 1998 roku dzięki wsparciu finansowemu ROPWiM w Warszawie. Dopisane miejscowości pochodzą głównie z dawnego okręgu Białystok, a więc terenów, które po II wojnie światowej znalazły się poza granicami Polski.

Na jednym z kamieni znajduje się upamiętnienie Janusza Korczaka (Henryka Goldszmita) i dzieci. Jest to jedyne imienne upamiętnienie. Całość założenia przestrzennie – pomnikowego utrzymana jest w surowym szarym kolorze, beton i granit przypomina o prochach ponad 800 tys. ludzi tu spoczywających.

Od 1983 roku tereny byłych obozów, żwirownia, tzw. Czarna Droga oraz obszar wokół nich tworzą Muzeum Walki i Męczeństwa w Treblince, które jest Oddziałem Muzeum Regionalnego w Siedlcach.



EXTERMINATION CAMP

The extermination camp in Treblinka was built in the spring of 1942 near an existing penal labour camp on an area of 17 hectares. The camp was surrounded by a high barbed wire fence camouflaged with interwoven vegetation in order to hide what was going on inside. Anti-tank obstacles and rolls of barbed wire were placed outside the fence. Watch towers were also placed in various parts of the camp.

The staff consisted of 25–30 Germans and Austrians who supervised the camp, and of guard company of some 100 men, mostly of Ukrainian origin. Dr Irmfried Eberl was appointed the first commanding officer of the camp, later replaced by Franz Stangl. Kurt Franz was the deputy commanding officer.

The first transports of people, consisting of Jews deported from the Warsaw ghetto, 22 July 1942. From that day onwards, Jews were transported to the camp from occupied Poland, Czechoslovakia, France, Greece, Yugoslavia and the USSR, as well as from Germany and Austria. A certain number of Gypsies were also sent there, particularly from Poland and Germany.

These people were put to death by exhaust fumes in gas chambers specially built for the purpose. It is estimated that more than 800,000 people perished here. In order to wipe out traces of the crime the corpses were burnt on specially built grates.

An armed revolt organized by the prisoners of the camp broke out on 2 August 1943. Of the 840 participants only about 200 succeeded in escaping from the camp. Not more than 100 of them survived until the end of the war. After the revolt the camp was slowly liquidated. In November 1943 all the buildings and installations of the camp were demolished. A house was built for a Ukrainian family and the area of the camp was ploughed up and planted with lupin. The buildings were burnt down shortly before the arrival of the Eastern front.

On 2 July 1947 the Polish parliament adopted a law for perpetuating the memory of the former camps in Treblinka. However, it was not until the 1950s that three artists, Adam Haupt, Franciszek Duszenko and Franciszek Strynkiewicz working as a team, worked out the spatial and architectural design of a monument. They did not restrict their work to a monument but took into account the area as a whole. The boundaries of the former camp were delimited by huge pillars of granite. The entrance gate was marked by two concrete blocks; through its centre a paved road leads in the direction of the “ramp” – the railway siding. Concrete blocks leading to the “ramp” – an idea of Adam Haupt – represent symbolically the railroad. Near the “ramp” there are eleven blocks of stones engraved with the names of the countries from which Jews were brought to the camp. Between the “ramp” and the monument there is a paved road which led to the gas chambers. On both sides of the road there are stones marking the site of the barracks where the inmates had to remove their clothes. On the spot where the new gas chambers were situated a tall monument, designed by Franciszek Duszenko, rises. It is built of large blocks of granite, placed so as to remind one of the Wailing Wall in Jerusalem. The front wall gives the impression of being split in the middle. At the top of the monument there is a sort of cap on the front, i.e. the west, side of which there are symbolic human remains, torn to pieces, as well as palms in a gesture of blessing – a symbol found on Jewish tombstones. A menorah – symbol of Judaism – is located on the east side. In front

of the monument there is an inscription: “NEVER AGAIN” in Polish, Yiddish, Russian, English, French and German. The monument is the symbolic grave for all those who perished here. Behind the monument a rectangular depression represents symbolically the place where the corpses were cremated. It is a rectangular hole filled with melted black basalt forming irregular coagulations and blobs. Around this depression several dozen oil lamps are placed which, when lighted, remind that heaps of human corpses were burnt on this spot. This monument was designed by Adam Haupt. An area of 22,000 sq. m. is covered with concrete and 17,000 granite stones of various sizes are situated on it. This concrete covers the ashes of people who were murdered here.

With the financial assistance of the Council for the Protection the Memory of Fighting and of Martyrdom (ROPWiM) in Warsaw and of the Province of Siedlce 3,000 sq. m. of the concrete plate were restored in 1996–1998.

The stones represent symbolically the tombstones of a Jewish cemetery. On 221 of them names are graved of localities from which Jews were brought here. Originally there were 130 inscriptions. The remaining ones were engraved in 1998 with the financial assistance of ROPWiM in Warsaw. The localities the names of which were added are mainly situated in the former region of Bialystok – an area which after the Second World War found itself outside the borders of Poland.

One of the stones commemorates Janusz Korczak (Henryk Goldszmit) and children. It is the only individual memorial stone. This entire monumental structure consist of plain grey-coloured concrete and granite which reminds that ashes of more than 800,000 people are located here.

Since 1983 the area of the former camps, the gravel pit, the so-called, “Black Road” and the surrounding area form the Museum of Fighting and Martyrdom in Treblinka, a branch of the Regional Museum in Siedlce.



LE CAMP D'EXTERMINATION

Le camp d'extermination de Treblinka fut construit au milieu de 1942 près d'un camp de travaux forcés déjà établi à proximité. D'une superficie de 17 ha, il était entouré d'une clôture élevée faite de fils de fer barbelés. Des branches vertes tressées entre ces fils servaient à camoufler ce qui se passait à l'intérieur. Une rangée d'obstacles antichars et des rouleaux de barbelés protégeaient la clôture de l'extérieur. De plus, des tours de garde étaient érigées à différents points du camp.

La garnison se composait de 25 à 30 Allemands et Autrichiens, lesquels dirigeaient le camp et avaient sous leurs ordres une compagnie d'une centaine de gardiens, principalement d'origine ukrainienne.

Le docteur Irmfried Eberl était le premier commandant du camp. Il fut plus tard remplacé par Franz Stangl. Le commandant adjoint était Kurt Franz.

Le premier transport de déportés arriva ici le 22 juillet 1942. Il amenait des Juifs du ghetto de Varsovie. À partir de ce jour, on a envoyé à Treblinka des Juifs des pays occupés, et notamment de Pologne, de Tchécoslovaquie, de France, de Grèce, de Yougoslavie, d'URSS, mais aussi d'Allemagne et d'Autriche. Des Gitans, entre autres de la Pologne et de l'Allemagne, se retrouvèrent également ici.

Tous furent tués à l'aide du monoxyde de carbone, dans des chambres à gaz construites spécialement à cette fin. On estime que plus de 800 000 personnes ont péri ici. Afin d'éliminer les traces de ce crime, les corps furent brûlés sur des grilles spécialement aménagées.

Le 2 août 1943, éclatait dans le camp une révolte armée organisée par les prisonniers. Des 840 participants, environ seulement 200 réussirent à sortir du camp. Une centaine d'entre eux au maximum ont survécu jusqu'à la fin de la guerre. Après la révolte, le camp fut lentement liquidé. En novembre 1943, on y construisit une maison pour une famille ukrainienne et le terrain du camp fut labouré et ensemencé de lupins. Peu avant l'arrivée du front de l'est, les nouveaux bâtiments furent incendiés.

Le 2 juillet 1947, le Parlement de la Pologne adoptait une loi ayant pour but de perpétuer la mémoire des anciens camps de Treblinka. Il fallut cependant attendre les années 50 avant que trois artistes, les professeurs Adam Haupt, Franciszek Duszenko et Franciszek Strynkiewicz ne forment une équipe spéciale et n'élaborent le concept de base spatio-architectural du mémorial. Leur travail ne se limitait pas seulement au monument, mais tenait compte de l'ensemble de l'ancien camp d'extermination.

Les limites de ce camp sont marquées par d'imposants piliers de granite. Deux blocs de béton, entre lesquels court un chemin en direction du quai, rappellent la porte d'entrée. Une voie ferrée symbolique, constituée de traverses de béton, conduit également au quai; il s'agit d'une idée d'Adam Haupt. Près du quai, onze pierres portent le nom des pays d'origine des Juifs déportés au camp. Du quai au monument court un chemin pavé, comme celui qui menait aux chambres à gaz. Sur les deux côtés de ce chemin, des pierres indiquent l'emplacement des baraques où les prisonniers devaient se dévêtir.

À l'endroit où se trouvaient les nouvelles chambres à gaz s'élève un haut monument, conçu par Franciszek Duszenko. Il est constitué de gros blocs de granite qui, par leur disposition, rappellent le Mur des Lamentations de Jérusalem. La façade donne l'impression d'être déchirée verticalement en son milieu. La partie supérieure est couronnée

d'un chapiteau sur lequel sont représentés, côté ouest, des restes humains déchiquetés et des mains bénissantes – un élément emprunté aux pierres tombales juives. Sur le côté est apparaît une menorah – symbole du judaïsme.

Devant le monument, une pierre porte l'inscription « Jamais plus » dans les langues polonaise, yiddish, russe, anglaise, française et allemande. Le monument est le tombeau symbolique de tous ceux qui ont péri ici.

Derrière lui, une fosse rectangulaire représente l'endroit où furent brûlés les corps. Cette cavité est remplie de scories de basalte noir aux formes aussi évocatrices qu'irrégulières. Autour de la cavité sont installées une douzaine de lampes à l'huile qui, une fois allumées, rappellent de façon très réaliste que des corps humains ont été empilés et brûlés à cet endroit. Cette partie du monument a été conçue par Adam Haupt.

Une superficie de 22 000 m² est recouverte de béton dans lequel sont fixées 17 000 pierres de granite de hauteur variée. Sous le béton reposent les cendres des 800 000 personnes assassinées à Treblinka.

Grâce au soutien financier du « Conseil pour la conservation de la mémoire du combat et du martyr » (ROPWiM) de Varsovie et de la voïvodie de Siedlce, on a pu réparer, entre les années 1996 et 1998, environ 3 000 m² de la plaque de béton.

Les pierres symbolisent les tombeaux d'un cimetière juif. Sur 221 d'entre elles sont écrits les noms des lieux d'où provenaient les Juifs exterminés ici. Au début, on n'en comptait que 130. Les 86 autres furent gravées en 1998 grâce au soutien financier du ROPWiM de Varsovie. Les lieux ajoutés proviennent principalement de l'ancien district de Białystok, et plus précisément des secteurs qui, depuis la fin de la IIe Guerre mondiale, se trouvent à l'extérieur des frontières de la Pologne.

L'une des pierres rappelle le souvenir de Janusz Korczak (Henryk Goldszmit) et les enfants qu'il a accompagnés dans la mort. Il s'agit de la seule pierre portant le nom d'une personne.

L'ensemble de la conception du mémorial s'appuie sur une seule couleur, le gris: béton brut et granite rappellent les cendres de 800 000 personnes qui reposent ici. Depuis 1983, les terrains des anciens camps, la carrière de sable, le chemin dit « Noir » et la zone qui les entoure forment le Musée du Combat et du Martyre de Treblinka, lequel est une section du Musée régional de Siedlce.



DAS VERNICHTUNGSLAGER

Das Vernichtungslager in Treblinka wurde im Frühling 1942 auf einer Fläche von 17 ha neben einem schon existierenden Strafarbeitslager gegründet. Das Lager umzäunte Stacheldraht, in den man grüne Zweige eingeflochten hatte, um zu verhindern, dass jemand sah, was hinter dem Zaun passierte. Vor dem Stacheldraht stand eine Reihe von Panzerböcken und Stacheldrahtrollen. In verschiedenen Lagerteilen wurden auch zusätzlich Wachtürme gestellt.

Die Lagerbelegschaft bestand aus 25–30 Deutschen und Österreichern, die das Lager verwalteten, und einer Wächtergruppe von ca. 100 Personen, meistens ukrainischer Herkunft. Zum Lagerkommandanten ernannte man zuerst Dr. Irmfried Eberl und danach Franz Stangl. Der stellvertretende Kommandant war Kurt Franz.

Der erste Transport nach Treblinka kam mit den Juden aus dem Warschauer Ghetto am 22. Juli 1942 an. Seit diesem Tag wurden die Juden aus dem besetzten Polen, der Tschechoslowakei, Frankreich, Griechenland, Jugoslawien, der Sowjetunion sowie aus Deutschland und Österreich zum Lager abtransportiert. Außerdem gab es in Treblinka Sinti und Roma aus Polen und Deutschland.

Die Insassen tötete man mittels Abgasen in Gaskammern, die speziell zu diesem Zweck erbaut wurden. 800 000 Menschen sollen in den Kammern ums Leben gekommen sein. Um die Spuren des Verbrechens zu beseitigen, wurden die Leichen auf speziellen Rostgestellen verbrannt.

Am 2. August 1943 brach im Lager ein Waffenaufstand aus. Von 840 Häftlingen, die flüchten wollten, gelang es nur ca. 200 Menschen, vom Lager zu fliehen. Höchstens 100 Häftlinge konnten das Kriegsende miterleben. Nach dem Aufstand hat man allmählich mit dem Lagerabbau angefangen. Im November 1943 wurden alle Lagerhäuser und Installationen in ihre Einzelteile zerlegt. Man baute auch ein Haus für eine ukrainische Familie und das Lagergelände wurde gepflegt und mit Lupine besät. Gleich vor der Ankunft der Ostfront verbrannte man alle verbliebenen Resten.

Am 2. Juli 1947 wurde vom polnischen Sejm ein Gesetz verabschiedet, das darauf abzielte, die ehem. Lager in Treblinka unvergesslich zu machen. Jedoch erst in den fünfziger Jahren arbeitete ein Team von drei Kunstprofessoren: Adam Haupt, Franciszek Duszenko und Franciszek Strynkiewicz räumlich – architektonische Lösungen eines Denkmals aus. Die Künstler beschränkten sich nicht nur auf das Ehrenmal, sondern auch auf das ganze Lagergebiet.

Die Grenzen des ehem. Lagers wurden mit Granitsäulen markiert. Das Eingangstor, durch dessen Mitte ein Pflasterweg in Richtung der Eisenbahnrampe läuft, markieren zwei Betonblöcke. Zur Eisenbahnrampe führen auch andere Betonblöcke, die nach Adam Haupt, symbolische Eisenbahngleise darstellen. Neben der Rampe befinden sich elf Steine, in denen die Namen der Herkunftsländer von inhaftierten Juden eingraviert wurden. Von der Rampe bis zum Denkmal verläuft ein Pflasterweg, der früher zu Gaskammern führte. Auf beiden Seiten des Weges liegen Steine, die auf die Lage der Baracken hinweisen, in denen sich die Häftlinge ausziehen mussten.

An der Stelle der Gaskammern wurde ein Mahnmal, nach dem Entwurf von Prof. Franciszek Duszenko, errichtet. Es besteht aus großen Granitblöcken, deren Platzierung an die Klagemauer in Jerusalem erinnert. Die Frontseite des Denkmals scheint in ihrer

Mitte gebrochen zu werden. Den Bau krönt eine Kuppel, auf deren Frontseite symbolische zerrissene Menschenleichen sowie segnende Hände ein Zeichen von jüdischen Grabsteinen, dargestellt wurden. Auf der anderen Kuppelseite befindet sich die Menora das Symbol des Judentums. Vor dem Mahnmal sieht man die Inschrift: NIGDY WIĘCEJ auf Polnisch, Jiddisch, Russisch, Englisch, Französisch, Hebräisch und Deutsch. Das Denkmal ist ein symbolischer Grabstein für alle, die an dieser Stelle ums Leben gekommen sind. Hinter dem Mahnmal, in einer rechteckigen Vertiefung befindet sich ein symbolischer Ort, an dem die Leichen verbrannt wurden. Es ist eine rechteckige Grube, gefüllt mit geschmolzenem schwarzem Basalt in Form von irregulären Gebilden. Um die Grube herum wurden mehrere Öllampen gestellt. Wenn man sie anzündet, erinnern sie daran, dass an dieser Stelle ein Leichenhaufen brannte. Das ganze Denkmal wurde von Adam Haupt entworfen. Auf der einbetonierten Fläche von 22,000 m², die die Asche der Ermordeten bedeckt, stehen 17 000 Granitblöcke in verschiedenen Größen.

Zwischen 1996 und 1998 wurden dank der finanziellen Unterstützung seitens des Rates zum Schutz der Denkmäler von Kampf und Märtyrertum (ROPWiM) und des Wojewoden von Siedlce 3,000 m² Betonplatte renoviert.

Die Steine symbolisieren Grabsteine auf einem jüdischen Friedhof. Auf 221 Steinen sieht man Ortsnamen, aus denen die Juden ins Lager gekommen sind. Zuerst gab es nur 130 Namen; die anderen wurden 1998 dank der finanziellen Hilfe von ROPWiM gemeißelt. Die neuen Orte kommen meistens aus dem ehem. Bezirk von Białystok, der sich nach dem Ende des 2. Weltkriegs schon außerhalb Polens befand.

Der einzige personenbezogene Gedenkstein auf dem symbolischen Friedhof wurde Janusz Korczak (Henryk Goldszmit) und den Kindern gewidmet. Das ganze graufarbige Ehrenmal, das sich aus Beton- und Granitblöcken zusammensetzt, erinnert an die Asche von 800,000 Opfern, die auf dem Gebiet des ehem. Lagers ruhen.

Seit 1983 bilden die Gebiete der ehem. Lager sowie die Kiesgrube und der sog. Schwarze Weg das Museum für Kampf und Märtyrertum in Treblinka, das als eine Filiale des Regionalmuseums in Siedlce fungiert.



ЛАГЕРЬ УНИЧТОЖЕНИЯ

Лагерь уничтожения в Трешлинке был построен в середине 1942 года, неподалёку от существующего тут же штрафного трудового лагеря. Он занимал площадь в 17 гектаров земли. Лагерь был огорожен высоким забором из колючей проволоки. Для того, чтобы никто не знал, что происходит внутри лагеря, между проволокой забора были вплетены зелёные ветки. Снаружи забора был поставлен ряд противотанковых ежей с колючей проволокой. Дополнительно, по разным местам лагеря были расставлены дозорные вышки.

Команда лагеря состояла из 25–30 немцев и австрийцев, которые управляли лагерем и ротой охранников, около 100 человек, главным образом украинской национальности.

Командантом лагеря был назначен доктор Ирмфрид Эберл (Irmfried Eberl), а после него эту должность занял Франц Штангл (Franz Stangl). Заместителем команданта был Курт Франц (Kurt Franz).

Первый транспорт депортированных людей прибыл 22 июля 1942 года и привёз евреев из Варшавского Гетто. С того дня начали привозить сюда евреев из территории оккупированных стран: Польши, Чехословакии, Франции, Греции, Югославии, СССР, а также с Германии и Австрии. Прибывали сюда также ромы (цыгане) из территории Польши и Германии.

Убивали этих людей при помощи выхлопных газов, в специально построенных для этого газовых камерах. Считается, что здесь погибло более 800 тысяч человек. Для того, чтобы скрыть следы злодеяния, трупов сжигали на специально сконструированных колосниковых решётках.

2 августа 1943 года вспыхнуло в лагере, организованное узниками, вооружённое восстание. Из числа 840 человек лишь около 200 из них удалось вырваться и сбежать из лагеря. Конца войны могло дожидаться в крайней мере около 100 человек. После восстания лагерь потихоньку начали ликвидировать. В ноябре 1943 года были разобраны все лагерные постройки и установки. Затем, на этом месте был построен дом для украинской семьи, и всю территорию лагеря распахали и засеяли люпином. Незадолго до наступления восточного фронта, они сожгли постройку.

2 июля 1947 года польским Сеймом был принят закон, целью которого было сохранить память о бывших лагерях в Трешлинке. Однако, лишь только в пятидесятые годы три художника, профессора: Адам Хаупт, Францишек Душенко и Францишек Стрынкевич (Adam Haupt, Franciszek Duszenko i Franciszek Strynkiewicz) создавая исключительный коллектив, разработали пространственно-архитектурный проект этого увековечения. Не ограничились они лишь к памятнику, но подумали обо всей территории лагеря. По всей границе бывшего лагеря были поставлены огромные гранитные столбы. Входные ворота обозначено двумя бетонными блоками, между которыми в направлении платформы проходит брусчатка. Бетонные блоки, ведущее к платформе, это символические железнодорожные пути, идея Адама Хаупта. Рядом с платформой, 11 блоков из камня с высеченными названиями стран, из которых депортировали евреев в лагерь. С платформы к памятнику проходит мощённая дорога, которая вела к газовым камерам. По обеим её сто-

ронам, камнями обозначено место где стояли бараки для раздевания. На месте, где стояли новые газовые камеры, возвышается огромный монумент, которого автором является Францишек Душенко. Он построен из громадных гранитных блоков, которые по своему расположению напоминают «Стену Плача» храма в Иерусалиме. Фасадная стена производит впечатление как будто треснувшей по самой середине. Сверху, шапка, на которой спереди, то есть с западной стороны, изображено: разорванные символические человеческие останки и благословляющие руки – символ почерпнутый из надгробных еврейских памятников. С восточной стороны виднеется менора – символ иудаизма. Перед памятником, на небольшом камне надпись «НИКОГДА БОЛЬШЕ» на польском, идиш, русском, английском, французском, немецком и древнееврейском языках. Монумент является символической гробницей для всех тех, кто здесь был убит. Далее, за памятником, прямоугольная низменность, представляет собой символическое место кремации. Это прямоугольная яма выполнена сплавленным, застывшим чёрным базальтом, в виде неправильных форм пузырей и сосулков. Вокруг этой ямы расставлено более десятка масляных лампад, которые во время горения, поразительно напоминают факт, что именно здесь, на этом месте горел костёр из людских трупов. Автором данного памятника является Адам Хаупт. Площадь 22 тыс. м² покрыта бетоном, и на нём стоит 17 тысяч разных размеров гранитных тёсаных камней. Бетон покрывает прах убитых здесь, на этом месте людей.

Благодаря финансовой поддержке Совета по охране памятников борьбы и мученичества в Варшаве и Седлецкого воеводы в 1996–98 годах были проведены реставрационные работы на около 3 тыс. м² бетонной плиты.

Камни символизируют мацевы – надгробные памятники из еврейских кладбищ. На 221 из них высечены названия мест, из которых привозили сюда евреев. В самом начале было их 130. Очередные были высечены в 1998 году, благодаря финансовой поддержке Совета по охране памятников борьбы и мученичества (ROPWiM) в Варшаве. Пополненные названия, это в главной степени, названия мест бывшего округа Белосток, то есть, из территории, которая после II мировой войны оказалась за пределами Польши.

Один из камней увековечает память о Януше Корчаке (Henryk Goldszmit) и детях. Это единственная индивидуальная поименная надпись.

В целом, объёмная увековеченная территория представляет собой равнину сурового серого цвета, бетон и гранит напоминают прах более 800 тыс. покоившихся здесь людей.

С 1983 года территория бывших лагерей, гравийный карьер, т.н. Черная Дорога и территории вокруг них, образуют Музей Борьбы и Мученичества в Треблинке – филиал Краеведческого Музея г. Седльце.



**WYKAZ NAZW MIEJSCOWOŚCI WYKUTYCH W KAMIENIACH SYMBOLICZNEGO
CMENTARZA NA TERENIE BYŁEGO OBOZU ZAGŁADY W TREBLINKA**

LIST OF PLACE NAMES ENGRAVED ON THE SYMBOLIC STONES AT TREBLINKA
EXTERMINATION CAMP

LISTE DES NOMS DE LIEUX GRAVÉS SUR LES PIERRES DU CIMETIÈRE SYMBOLIQUE
AMÉNAGÉ SUR LE SITE DE L'ANCIEN CAMP D'EXTERMINATION DE TREBLINKA

DIE AUF DIE GEDENKSTEINE AUF DEM GEBIET DES EHEM VERNICHTUNGSLAGERS
IN TREBLINKA GEMEISSELT WURDEN

ПЕРЕЧЕНЬ НАЗВАНИЙ МЕСТ ВЫСЕЧЁННЫХ В КАМНЯХ СИМВОЛИЧЕСКОГО КЛАДБИЩА
НА ТЕРРИТОРИИ БЫВШЕГО ЛАГЕРЯ УНИЧТОЖЕНИЯ В ТРЕБЛИНКЕ

miejsowość locality localité Ort место	województwo voivodeship voïvodie Voivodschaft воеводство	powiat district district Bezirk район	kraj country pays Land страна	numer number numéro Anzahl номер
Adamów	lubelskie	łukowski	Polska	A 20
Augustów	podlaskie	augustowski	Polska	C 157
Baranów Sandomierski	podkarpackie	tarnobrzeski	Polska	C 166
Biała Podlaska	lubelskie	białskopodlaski	Polska	C 176
Biała Rawska	łódzkie	rawski	Polska	C 90
Białobrzegi	mazowieckie	białobrzegi	Polska	A 106
Białystok	podlaskie	m.Białystok	Polska	A 38
Bielsk Podlaski	podlaskie	bielski	Polska	A 31
Bliżyn	świętokrzyskie	skarżyński	Polska	A 248
Błędów	mazowieckie	radomski	Polska	A 111
Błonie	mazowieckie	warszawski zach.	Polska	B 130
Bodzanów	mazowieckie	płocki	Polska	A 10
Bodzentyn	świętokrzyskie	kielecki	Polska	A 4
Brańsk	podlaskie	bielski	Polska	A 39
Brok	mazowieckie	ostrowski	Polska	B 120
Busko Zdrój	świętokrzyskie	buski	Polska	B 122
Celestynów	mazowieckie	otwocki	Polska	C 239
Chęciny	świętokrzyskie	kielecki	Polska	C 128
Chmielnik	świętokrzyskie	kielecki	Polska	B 131
Choroszcz	podlaskie	białostocki	Polska	A 57
Ciechanowiec	podlaskie	wysokomazowiecki	Polska	A 105
Ciepielów	mazowieckie	lipski	Polska	C 183
Częstochowa	śląskie	m. Częstochowa	Polska	C 205
Ćmielów	świętokrzyskie	ostrowiecki	Polska	C 160

Dąbrowa Białostocka	podlaskie	sokólski	Polska	A 48
Dęblin	lubelskie	rycki	Polska	A 243
Dobre	mazowieckie	miński	Polska	C 195 i C 200
Druskienniki	obwód olicki		Litwa	C 159
Drzewica	łódzkie	opoczyński	Polska	B 116
Falenica	mazowieckie	Wawer	Polska	A 92
Garbatka	mazowieckie	kozienicki	Polska	A 29
Garwolin	mazowieckie	garwoliński	Polska	A 2
Głowaczów	mazowieckie	kozienicki	Polska	A 24
Głowno	łódzkie	zgierski	Polska	A 52
Gniewoszów	mazowieckie	kozienicki	Polska	A 77
Goniądz	podlaskie	moniecki	Polska	A 100
Gorzkowice	łódzkie	piotrkowski	Polska	A 51
Góra Kalwaria	mazowieckie	piaseczyński	Polska	C 152
Grajewo	podlaskie	grajewski	Polska	A 95
Grodno	obwód grodzieński		Białoruś	C 208
Grodzisk Mazowiecki	mazowieckie	grodziski	Polska	C 197
Gródek Białostocki	podlaskie	białostocki	Polska	A 56
Grójec	mazowieckie	grójecki	Polska	C 169
Ilża	mazowieckie	radomski	Polska	A 18
Indura	obwód grodzieński		Białoruś	C 162
Iwaniska	świętokrzyskie	opatowski	Polska	C 134
Jadów	mazowieckie	wołomiński	Polska	A 85
Jałówka	podlaskie	białostocki	Polska	A 246
Janów Sok.	podlaskie	sokólski	Polska	A 247
Janów Podlaski	lubelskie	białski	Polska	A 73
Jasionówka	podlaskie	moniecki	Polska	A 76
Jedlińsk	mazowieckie	radomski	Polska	A 17
Jedwabne	podlaskie	łomżyński	Polska	A 103
Jeziory	obwód grodzieński		Białoruś	C 206
Jeżów	łódzkie	brzeziński	Polska	A 70
Jędrzejów	świętokrzyskie	jędrzejowski	Polska	B 123
Kałużyn	mazowieckie	miński	Polska	A 11
Kamieńsk	łódzkie	radomszczański	Polska	A 37
Karczew	mazowieckie	otwocki	Polska	A 1
Kielce	świętokrzyskie	m. Kielce	Polska	A 36
Kiełbasin	podlaskie	sokólski	Polska	C 144
Kleszczele	podlaskie	hajnowski	Polska	A 30
Klimontów	świętokrzyskie	sandomierski	Polska	C 142
Knyszyn	podlaskie	moniecki	Polska	A 81

Kock	lubelskie	lubartowski	Polska	A 69 i B 127
Koluszki	łódzkie	łódzki wschodni	Polska	A 66
Kołbiel	mazowieckie	otwocki	Polska	C 220
Koniecpol	śląskie	częstochowski	Polska	C 149
Konstantynów	lubelskie	białski	Polska	C 136
Końskie	świętokrzyskie	konecki	Polska	C 153
Koprzywnica	świętokrzyskie	sandomierski	Polska	A 58
Korycin	podlaskie	sokólski	Polska	A 80
Kosów Lacki	mazowieckie	sokołowski	Polska	C 141
Kozienice	mazowieckie	kozienicki	Polska	A 82
Krynki	podlaskie	sokólski	Polska	C 174
Kuflew	mazowieckie	miński	Polska	C 194
Kunów	świętokrzyskie	ostrowiecki	Polska	A 22
Kuźnica Białostocka	podlaskie	sokólski	Polska	A 54
Latowicz	mazowieckie	miński	Polska	C 196
Legionowo	mazowieckie	legionowski	Polska	B 124
Lipisko nad Wisłą	mazowieckie	lipski	Polska	C 140
Ludwisin	mazowieckie	legionowski	Polska	C 178
Łagów	świętokrzyskie	kielecki	Polska	A 46
Łapy	podlaskie	białostocki	Polska	A 50
Łaskarzew	mazowieckie	garwoliński	Polska	A 97
Łochów	mazowieckie	węgrowski	Polska	C 199
Łomża	podlaskie	łomżyński	Polska	A 242
Łosice	mazowieckie	łosicki	Polska	C 173
Łowicz	łódzkie	łowicki	Polska	C 180
Łuków	lubelskie	łukowski	Polska	A 99
Łunna	obwód grodzieński		Białoruś	C 145
Łysków	obwód brzeski		Białoruś	C 146
Magnuszew	mazowieckie	kozienicki	Polska	C 191
Maków Mazowiecki	mazowieckie	makowski	Polska	A 110
Małkinia	mazowieckie	ostrowski	Polska	A 112
Małogoszcz	świętokrzyskie	jędrzejowski	Polska	A 49
Mariampol	obwód mariampolski		Litwa	A 63
Marianów	mazowieckie		Polska	C 184
Michałow	podlaskie	białostocki	Polska	A 98
Międzyrzec Podlaski	lubelskie	białski	Polska	A 67
Milejczyce	podlaskie	siemiatycki	Polska	A 84
Mińsk Mazowiecki	mazowieckie	miński	Polska	C 165
Mława	mazowieckie	mławski	Polska	A 87
Mniszew	mazowieckie	kozienicki	Polska	C 190

Mogielnica	mazowieckie	grójecki	Polska	C 171
Mordy	mazowieckie	siedlecki	Polska	C 137
Mosty	obwód grodzieński		Białoruś	C 148
Mrozy	mazowieckie	miński	Polska	C 198
Mszczonów	mazowieckie	żyrardowski	Polska	A 15
Narew	podlaskie	hajnowski	Polska	A 42
Nasielsk	mazowieckie	nowodworski	Polska	A 101
Nowe Miato nad Pilicą	mazowieckie	grójecki	Polska	C 185
Nowy Korczyn	świętokrzyskie	buski	Polska	A 222
Oblas	mazowieckie	radomski	Polska	A 193
Odelsk	obwód grodzieński		Białoruś	C 221
Opatów	świętokrzyskie	opatowski	Polska	B 126
Opczno	łódzkie	opoczyński	Polska	C 175
Orla	podlaskie	bielski	Polska	A 40
Osiek	świętokrzyskie	staszowski	Polska	C 161
Ostrowiec	świętokrzyskie	opatowski	Polska	C 187
Ostrów Mazowiecka	mazowieckie	ostrowski	Polska	A 71
Ostryna	obwód grodzieński		Białoruś	C 147
Otwock	mazowieckie	otwocki	Polska	A 16
Ożarów	świętokrzyskie	opatowski	Polska	C 216
Pacanów	świętokrzyskie	buski	Polska	C 143
Parysów	mazowieckie	garwoliński	Polska	C 138
Piaseczno	mazowieckie	piaseczyński	Polska	C 177
Pińczów	świętokrzyskie	pińczowski	Polska	C 168
Pionki	mazowieckie	radomski	Polska	C 192
Piotrków	łódzkie	m.Piotrków	Polska	A 64
Płock	mazowieckie	m.Płock	Polska	A 61
Policzna	mazowieckie	zwoleński	Polska	C 188
Porozów	obwód grodzieński		Białoruś	C 210
Porzecze	obwód grodzieński		Białoruś	C 158
Pruszków	mazowieckie	pruszkowski	Polska	A 27
Prużana	obwód brzeski		Białoruś	C 212
Przedbórz	łódzkie	radomszczański	Polska	A 44
Przemysł	podkarpackie	m.Przemysł	Polska	A 224
Przyglów	łódzkie	piotrkowski	Polska	A 59
Przysucha	mazowieckie	przysucki	Polska	A 79
Przytyk	mazowieckie	radomski	Polska	C 132
Pułtusk	mazowieckie	pułtuski	Polska	A 88
Raciąż	mazowieckie	płoński	Polska	A 245
Radom	mazowieckie	m.Radom	Polska	A 32 i A 74

Radomsko	łódzkie	radomszczański	Polska	A 60
Radoszyce	świętokrzyskie	konecki	Polska	A 223
Radziłów	podlaskie	grajewski	Polska	A 94
Radzymin	mazowieckie	wołomiński	Polska	A 227
Rajgród	podlaskie	grajewski	Polska	A 86
Rawa Maz.	łódzkie	rawski	Polska	B 118
Rembertów	mazowieckie	m.st.Warszawa	Polska	A 23
Roś	obwód grodzieński		Białoruś	C 217
Różana	obwód brzeski		Białoruś	C 163
Sandomierz	świętokrzyskie	sandomierski	Polska	C 139
Sarnaki	mazowieckie	łosicki	Polska	C 241
Sarnów	mazowieckie	kozienicki	Polska	C 182
Serokomla	lubelskie	łukowski	Polska	C 202
Sędziszów	świętokrzyskie	jędrzejowski	Polska	A 21
Sidra	podlaskie	sokólski	Polska	A 41
Sieciechów	mazowieckie	kozienicki	Polska	C 181
Siedlce	mazowieckie	siedlecki	Polska	C 167
Siemiatycze	podlaskie	siemiatycki	Polska	A 83
Siennica	mazowieckie	miński	Polska	C 203
Sienno	mazowieckie	lipski	Polska	B 125
Skaryszew	mazowieckie	radomski	Polska	A 25
Skarżysko-Kamienna	świętokrzyskie	skarżyński	Polska	C 135
Skidel	obwód grodzieński		Białoruś	C 164
Skierniewice	łódzkie	m. Skierniewice	Polska	A 113
Sławatycze	lubelskie	białski	Polska	A 96
Słupia Nowa	świętokrzyskie	kilecki	Polska	C 165
Sobienie Jeziory	mazowieckie	otowcki	Polska	B 119
Sobolew	mazowieckie	garwoliński	Polska	C 201
Sochaczew	mazowieckie	sochaczewski	Polska	A 53
Sokołów Podlaski	mazowieckie	sokołowski	Polska	A 75 i A 225
Sokoły	podlaskie	wysokomazowiecki	Polska	A 107
Sokółka	podlaskie	sokólski	Polska	A 65
Solec nad Wisłą	mazowieckie	lipski	Polska	A 154
Stanisławów	mazowieckie	miński	Polska	C 204
Starachowice	świętokrzyskie	starachowicki	Polska	A 102
Staszów	świętokrzyskie	staszowski	Polska	A 8
Sterdyń	mazowieckie	sokołowski	Polska	C 219
Stoczek	mazowieckie	węgrowski	Polska	A 91
Stoczek Łukowski	lubelskie	łukowski	Polska	A 68
Stopnica	świętokrzyskie	buski	Polska	C 207

Stromiec	mazowieckie	białobrzegi	Polska	C 189
Suchedniów	świętokrzyskie	skarżyski	Polska	A 78
Suchowola	podlaskie	sokólski	Polska	A 55
Sulejów	łódzkie	piotrkowski	Polska	A 35
Swisłocz	obwód grodzieński		Białoruś	C 211
Szczekociny	śląskie	zawierciański	Polska	B 117 i C179
Szydłowiec	mazowieckie	szymborski	Polska	A 62
Śniadowo	mazowieckie	nowogrodzki	Polska	A 244
Tarczyn	mazowieckie	piaseczyński	Polska	C 186
Tarłów	świętokrzyskie	opatowski	Polska	A 12
Terespol	lubelskie	białkopodlaski	Polska	A 13
Tłuszcz	mazowieckie	wołomiński	Polska	C 150
Tomaszów Mazowiecki	łódzkie	tomaszowski	Polska	C 213
Trzcianne	podlaskie	moniecki	Polska	A 104
Ujazd	łódzkie	tomaszowski	Polska	A 19
Warka	mazowieckie	grójecki	Polska	B 121
Warszawa	mazowieckie	m. st. Warszawa	Polska	A 43
Wasilków	podlaskie	białostocki	Polska	A 89
Wawer	mazowieckie	m.st.Warszawa	Polska	C 151
Węgrów	mazowieckie	węgrowski	Polska	A 28
Wierzbnik	opolskie	brzeski	Polska	B 115
Wiskitki	mazowieckie	żyrardowski	Polska	C 156
Wisznice	lubelskie	białski	Polska	C 172
Włoszczowa	świętokrzyskie	włoszczowski	Polska	A 109
Wodzisław	świętokrzyskie	jędrzejowski	Polska	A 9
Wolanów	mazowieckie	radomski	Polska	A 7
Wołkowysk	obwód grodzieński		Białoruś	C 209
Wołomin	mazowieckie	wołomiński	Polska	A 5 i C 170
Wołpa	obwód grodzieński		Białoruś	C 218
Wyszków	mazowieckie	wyszkowski	Polska	C 114
Wyszogród	mazowieckie	płocki	Polska	A 33
Zabłudów	podlaskie	białostocki	Polska	A 47
Zawichost	świętokrzyskie	sandomierski	Polska	A 45
Zwoleń	mazowieckie	zwoleński	Polska	A 93 i A226
Żarki	śląskie	myszkowski	Polska	C 133
Żarnów	łódzkie	opoczyński	Polska	A 108 i B 129
Żelechów	mazowieckie	garwoliński	Polska	C 215

WYKAZ PAŃSTW WYKUTYCH W KAMIENIACH

LIST OF THE COUNTRIES ENGRAVED ON THE STONES

LISTE DES PAYS GRAVÉS SUR LES PIERRES

AUFSTELLUNG DER STAATEN, DIE AUF DIE GEDENKSTEINE GEMEISELT WURDEN

ПЕРЕЧЕНЬ СТРАН ВЫСЕЧЁННЫХ В КАМНЯХ

AUSTRIA – **A 229** / AUSTRIA / AUTRICHE / ÖSTERREICH / АВСТРИЯ

BELGIA – **A 237** / BELGIUM / BELGIQUE / BELGIEN / БЕЛЬГИЯ

BULGARIA – **A 230** / BULGARIA / BULGARIE / BULGARIEN / БОЛГАРИЯ

CZECHOSŁOWACJA – **A 234** / CZECHOSLOVAKIA / TCHÉCOSLOVAQUIE/
TSCHECHOSLOWAKEI / ЧЕХОСЛОВАКИЯ

FRANCJA – **A 233** / FRANCE / FRANCE / FRANKREICH / ФРАНЦИЯ

GRECJA – **A 228** / GREECE / GRÈCE / GRIECHENLAND / ГРЕЦИЯ

JUGOSŁAWIA – **A 235** / YUGOSLAVIA / YOUGOSLAVIE / JUGOSLAWIEN / ЮГОСЛАВИЯ

NIEMCY – **A 231** / GERMANY / ALLEMAGNE / DEUTSCHLAND / НЕМЦЫ

POLSKA – **A 232** / POLAND / POLOGNE / POLEN / ПОЛЬША

ZSRR – **A 236** / SOVIET UNION / URSS / SOWJETUNION / СССР

MACEDONIA – **A 240** / MACEDONIA / MACÉDOINE / MAZEDONIEN / МАКЕДОНИЯ

INNE NAPISY

OTHER INSCRIPTIONS

AUTRES INSCRIPTIONS

DIE ANDEREN INSCRIFTEN

ДРУГИЕ НАДПИСИ

MĘCZENNIKOM GETTA WARSZAWSKIEGO – A 34

TRIBUTE TO MARTYRS OF THE WARSAW GHETTO / AUX MARTYRES DU GHETTO
DE VARSOVIE / ZUR WÜRDIGUNG DER MÄRTYRER DES WARSCHAUER GHETTOS /
МУЧЕНИКАЯ ВАРИШАВСКОГО ГЕТТО

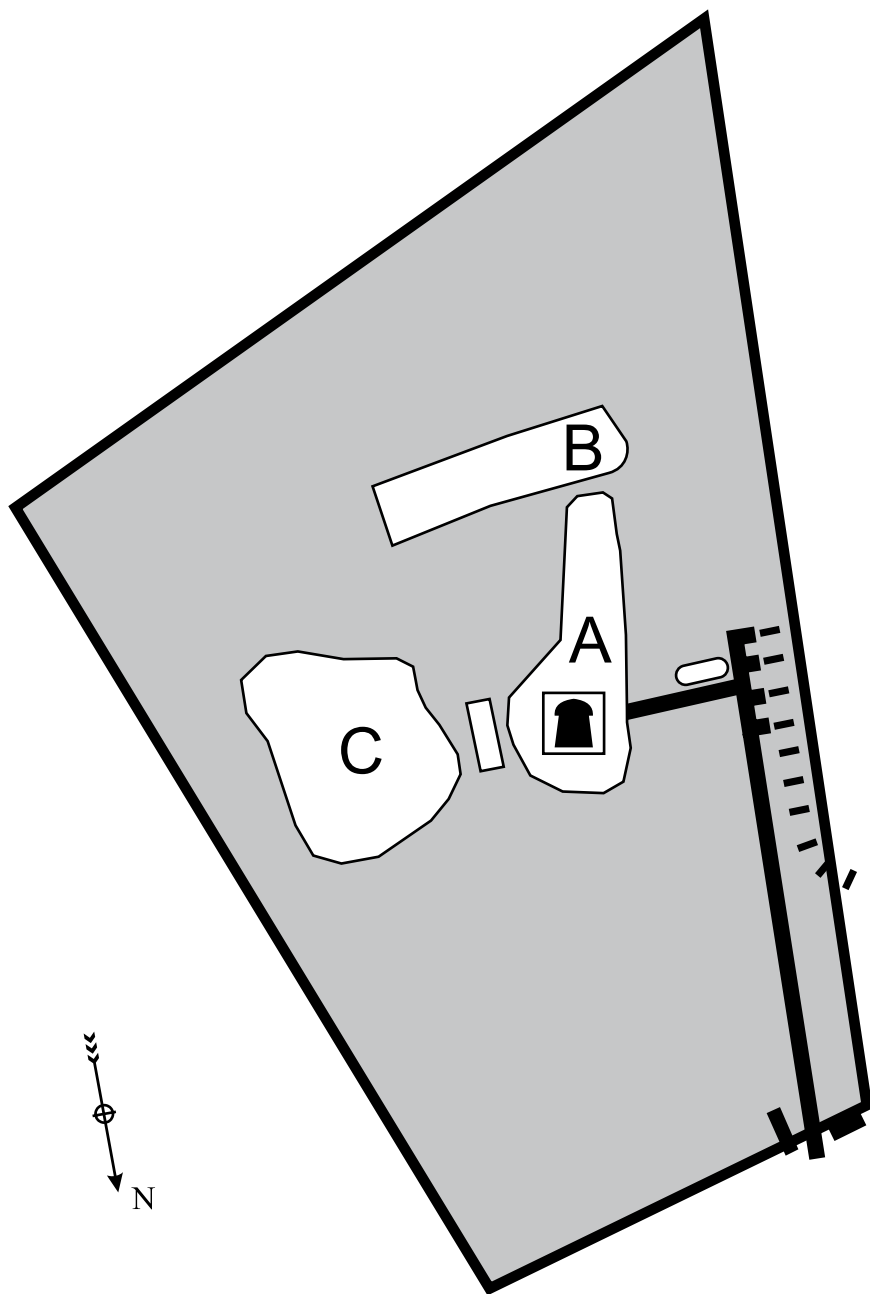
JANUSZ KORCZAK (HENRYK GOLDSZMIT) I DZIECI – A 6

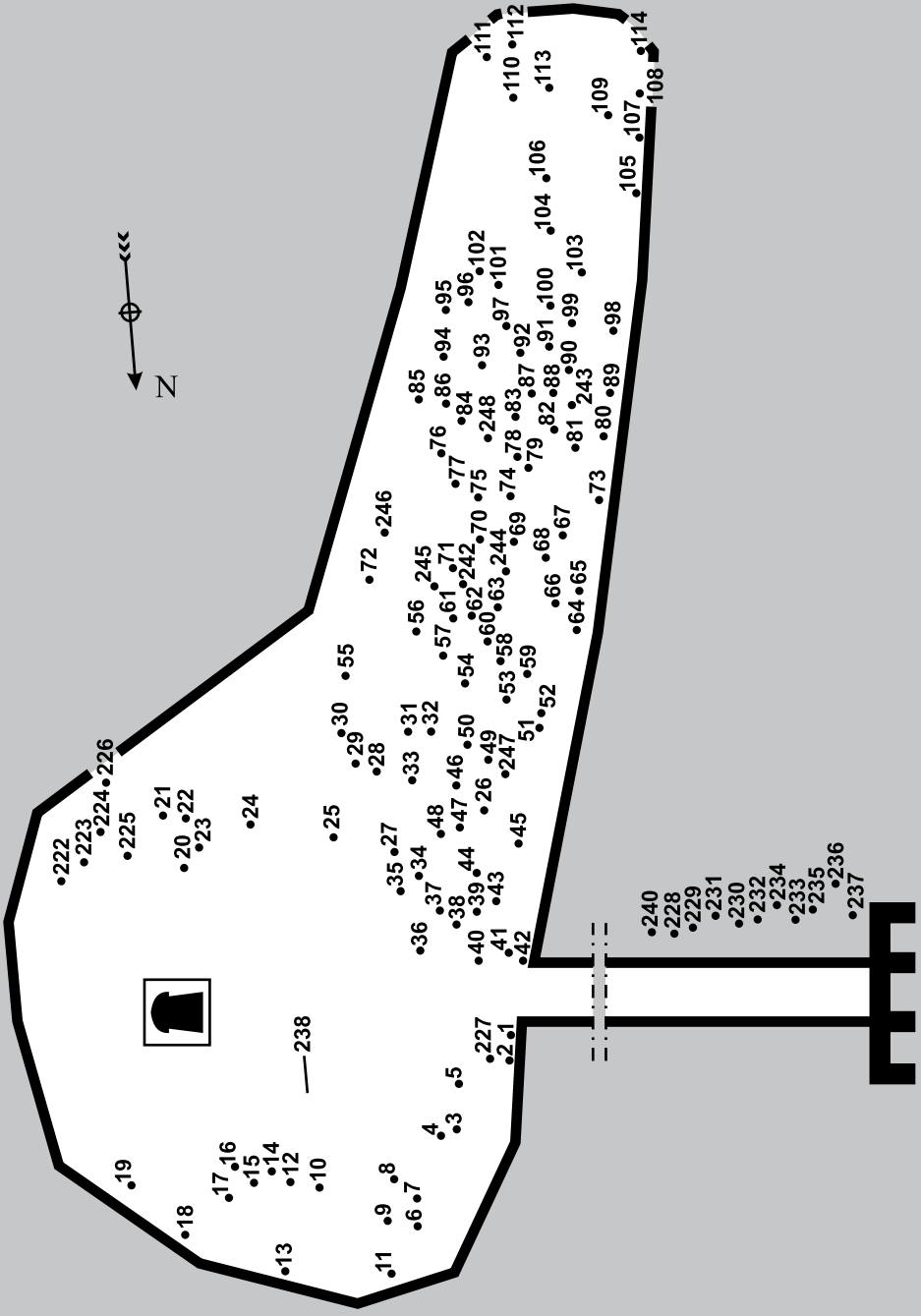
JANUSZ KORCZAK (HENRYK GOLDSZMIT) AND CHILDREN / JANUSZ KORCZAK
(HENRYK GOLDSZMIT) ET LES ENFANTS / JANUSZ KORCZAK (HENRYK GOLDSZMIT)
UND DIE KINDER / ЯНУШ КОРЧАК (HENRYK GOLDSZMIT) И ДЕТИ

NIGDY WIĘCEJ – A 238

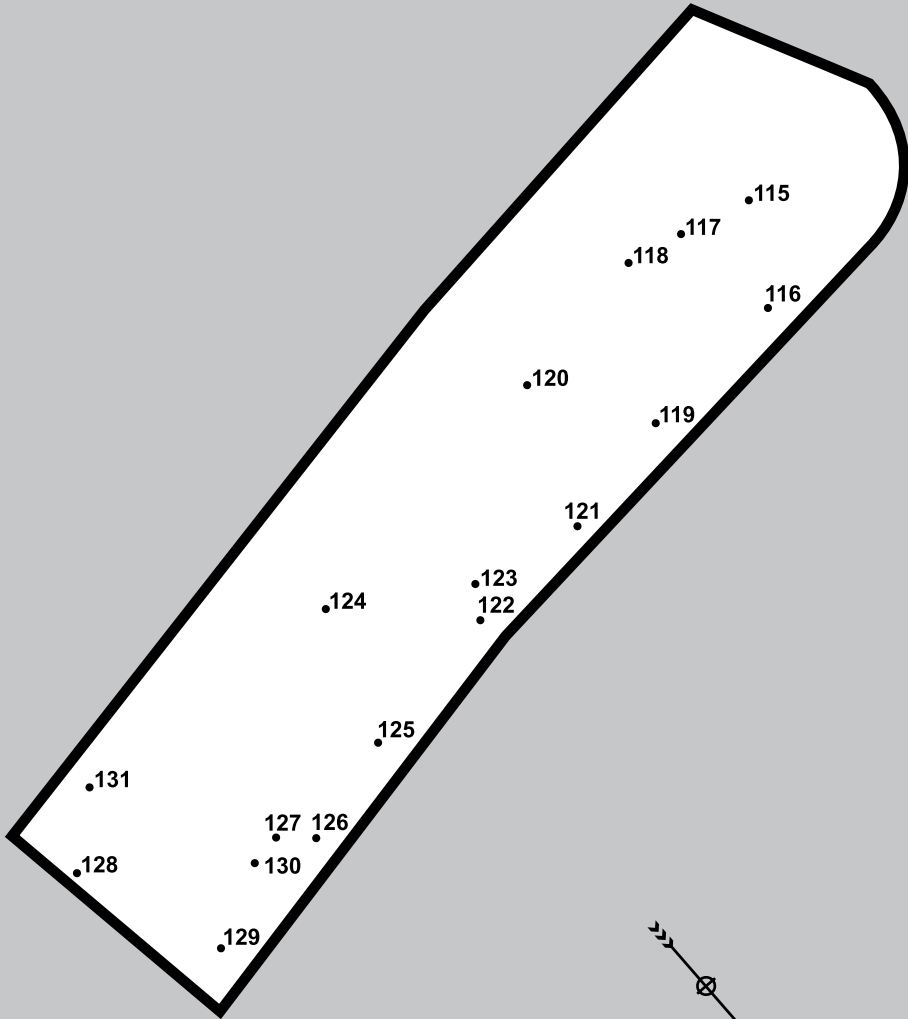
NEVER AGAIN / JAMAIS PLUS / NIE WIEDER / НИКОГДА БОЛЬШЕ

PLAN KAMIENI SYMBOLICZNYCH
PLAN OF SYMBOLIC STONES
PLAN DES PIERRES SYMBOLIQUES
DER PLAN DER SYMBOLISCHEN STEINE
ПЛАН СИМВОЛИЧЕСКИХ КАМНЕЙ

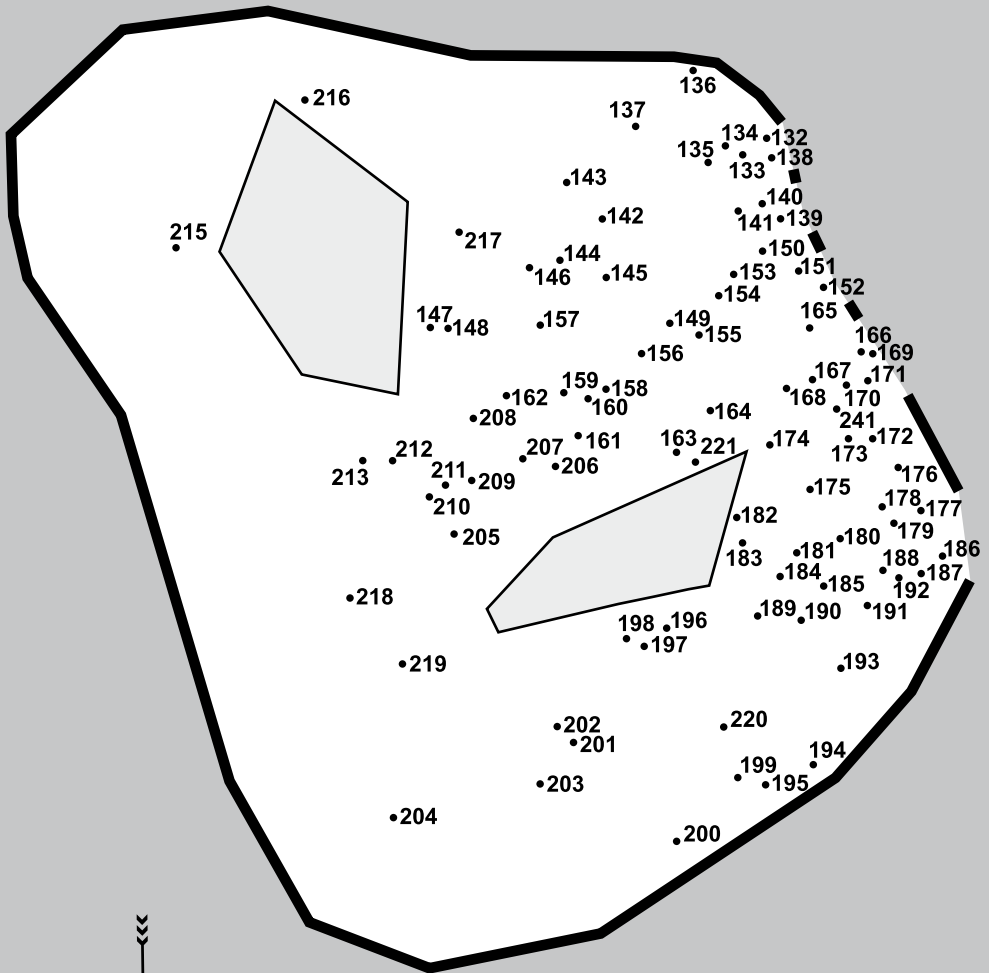




B



C



Muzeum Walki i Męczeństwa w Treblince
08-330 Kosów Lacki, tel. +48 25 781 16 58

Museum of Fighting and Martyrdom in Treblinka
08-330 Kosów Lacki, tel. +48 25 781 16 58

www.treblinka-muzeum.eu
biuro@treblinka-muzeum.eu

© Copyright Muzeum Walki i Męczeństwa w Treblince
– Oddział Muzeum Regionalnego w Siedlcach

Tekst i redakcja – Edward Kopówka
Opracowanie graficzne i skład – Wojciech Florczykiewicz
Tłumaczenia: Witold Zyss (angielski), Hélène i Reinhard Hinz (francuski),
Andrzej Dąbrowski (niemiecki), Zofia Czapska (rosyjski)
Pomiary geodezyjne – Tadeusz Gąsowski
Fotografie: Sławomir Kordaczuk, Henryk Rosochacki, Piotr Tołwiński

© Copyright Museum of Fighting and Martyrdom in Treblinka
– branch of the Regional Museum in Siedlce

Text and Editorial – Edward Kopówka
Graphic Design and Layout – Wojciech Florczykiewicz
Translations: Witold Zyss, Hélène i Reinhard Hinz,
Andrzej Dąbrowski, Zofia Czapska
Geodesic Survey – Tadeusz Gąsowski
Photos: Sławomir Kordaczuk, Henryk Rosochacki, Piotr Tołwiński

Sponsor publikacji, the sponsor of the publication, le sponsor de la publication,
der Sponsor der Publikation:

Trägerkreis Shoah - Gedenkstätten
beim Kirchenkreis Bielefeld
www.shoah-initiative.de

TREBLINKA 2014

ISBN 978-83-88761-46-1

